

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Волинський національний університет імені Лесі Українки**  
**Факультет економіки та управління**  
**Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу**

**СИЛАБУС**  
**вибіркового освітнього компонента**  
**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**  
**підготовки *магістра***  
**галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки***  
**спеціальності *051 Економіка***  
**освітньо-професійної програми *Економіка довкілля і природних ресурсів***

Луцьк – 2023

**Силабус освітнього компонента «МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»** галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка», за освітньою програмою Економіка довкілля і природних ресурсів.

**Розробник:** професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, д.е.н., проф. Павлов К.В.

**Погоджено**

Гарант освітньо-професійної програми



Павлова О.М

**Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу**

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри:



Павлова О.М.

## I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 051 Економіка, Економіка довкілля і природних ресурсів, Магістр	<b>Вибіркова</b>
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2023 / 2024
		Семестр 3
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
Мова навчання:		Консультації 8 год.
	Форма контролю: залік	
	Українська	

## II. Інформація про викладача

*Павлов Костянтин Володимирович*

професор, кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація – 0972830808, E-mail: [pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua](mailto:pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua)

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

## III. Опис освітнього компонента

**1. Анотація освітнього компонента** Міжнародні стандарти у сфері природокористування за спрямованістю передбачає управлінський вплив і є складовою державної політики, державної економічної політики, а також соціально-економічної політики розвитку сфери природокористування. Міжнародні стандарти у сфері природокористування необхідні на усіх рівнях і включає систему цілей і завдань у сфері управління соціально-економічним розвитком на ринку природокористування.

**2. Мета і завдання освітнього компонента** – особливості і закономірності міжнародних стандартів у сфері природокористування, за умов запровадження досвіду на вітчизняному ринку природних ресурсів.

Метою є формування системи знань щодо особливостей міжнародних стандартів у сфері природокористування, оцінка підходів та методів щодо здійснення механізмів регулювання окремих систем. Вирішення проблематики та співпраця із зарубіжними партнерами у форматі природокористування та використання природних ресурсів.

Формування у здобувачів вищої освіти відповідних умінь і практичних навичок при вирішенні практичних питань стосовно міжнародних стандартів, з урахуванням екологічних факторів, та користування природними ресурсами, засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

### 3. Результати навчання (Компетентності)

#### *Загальні компетентності*

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК7.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

### ***Фахові компетентності***

СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2.Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Компетентності визначенні закладом вищої освіти:

СК12. Здатність застосовувати сучасні методології наукових досліджень та комунікаційні технології різними мовами у галузі інноваційного підприємництва та економіки.

СК13. Здатність розробляти соціально-економічні проєкти шляхом економетричного моделювання в сфері природокористування.

СК14. Здатність використовувати знання з економіки природокористування на засадах еколого-економічної безпеки та моніторингу соціально-економічних систем.

### ***Програмні результати навчання***

ПР2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПР4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПР5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПР11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПР12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПР13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПР14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПР15. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового

забезпечення.

PH17. Застосовувати знання із економетричного моделювання та соціально-економічного проектування у сфері природокористування.

#### 4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
<b>Змістовий модуль 1. Механізм реалізації міжнародних стандартів</b>						
Тема 1. Предмет, методи і завдання освітнього компонента	11	1	2	8	0	О, ДС, Р. 4 бали
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та територіальна організація господарства природних ресурсів	12	1	2	8	1	О, ДБ, ДС, Т, Т.. 4 бали
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства Ринок природних ресурсів та його структура.	12	1	2	8	1	О, ДБ, ДС, Т, Т . 4 бали
Тема 4. Сутність, мета і завдання міжнародної економічної політики. Механізм реалізації міжнародних стандартів у сфері природокористування	12	1	2	8	1	О, ДБ, ДС, Т, Т . 4 бали
Разом за модулем 1	<b>45</b>	<b>4</b>	<b>6</b>	<b>32</b>	<b>3</b>	max 16 балів
<b>Змістовий модуль 2. Економічний моніторинг і система екологічної</b>						
Тема 5. Природний та трудовресурсний потенціал України	12	1	1	9	1	О, ДБ, ДС, Т, Т . 4 бали
Тема 6. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.	12	1	1	9	1	О, ДБ, ДС, Т, . 4 бали
Тема 7 Економічний моніторинг і система екологічної інформації.	12	1	1	9	1	О, ДБ, ДС, Т, Т 4 бали
Тема 8. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища.	12	1	1	9	1	О, ДБ, ДС, Т, Т . 4 бали
Тема 9. Міжнародні зв'язки та їх роль у розвитку продуктивних сил регіонів України	13	1	2	9	1	О, ДБ, ДС, Т, Т 4 бали

Тема 10. Інституціональні структури забезпечення організації регулювання сфери природокористування за допомогою міжнародних стандартів	12	1	2	9		О, ДБ, ДС, Т, Т . 4 бали
Разом за модулем 2	75	6	8	56	5	max 24 бали
<b>Види підсумкових робіт</b> (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						<b>Бал</b>
Модульна контрольна робота						max 60 балів
<b>Всього годин / Балів</b>	<b>120</b>	<b>10</b>	<b>14</b>	<b>88</b>	<b>8</b>	max 100 балів

*Форма контролю\*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О-опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

### **5 Завдання для самостійного опрацювання**

У процесі виконання самостійної роботи здобувач освіти, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок щодо засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури ринку природних ресурсів, управління діяльністю підприємств у сфері природокористування, формування напрямів регіональної політики у сфері природокористування.

Для виконання роботи здобувач вищої освіти обирає та опрацьовує теоретичне питання.

#### ***Теми самостійної роботи***

1. Теорії економічного розвитку сфери природокористування.
2. Економічні закони та закономірності розміщення господарства
3. Принципи та фактори розміщення природних ресурсів.
4. Структурний аналіз розміщення продуктивних сил природного середовища.
5. Глобалізація та регіоналізація як закономірності розвитку сучасної економіки
6. Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів
7. Сутність і принципи використання природно-ресурсного потенціалу території.
8. Мінеральні ресурси галузей промисловості.
9. Природні ресурси сільськогосподарського виробництва.
10. Природно-рекреаційні ресурси України
11. Динаміка чисельності та складу населення
12. Природний приріст населення та міграційні процеси
13. Особливості формування та розселення сільського та міського населення
14. Зайнятість населення та державна політика зайнятості
15. Міжнародний розвиток стандартів у сфері природокористування.
16. Паливно-енергетичний комплекс України
17. Гірничо-металургійний комплекс
18. Машинобудівний комплекс України.
19. Військово-промисловий комплекс
20. Комплекс хімічної індустрії України.
21. Лісовиробничий комплекс України.
22. Будівельний комплекс України.
23. Комплекс галузей виробництва непродовольчих товарів

24. Комплекс соціальної інфраструктури України.
25. Рекреаційно-туристичний комплекс України.
26. Особливості розвитку та розміщення основних галузей сільського господарства
27. Продовольчий комплекс
28. Основні проблеми та перспективи розвитку АПК України
29. Адміністративно-територіальний поділ та економічне районування України
30. Економічне районування України
31. Економічне районування на сучасному етапі
32. Методи економічного обґрунтування територіально-комплексного розвитку і розміщення виробництва

#### **IV. Політика оцінювання**

**Політика викладача щодо здобувача вищої освіти** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

**Політика щодо академічної доброчесності** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

**Політика щодо дедлайнів та перескладання** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Обов'язковою є присутність здобувача вищої освіти на модульному та підсумковому контролях. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

#### **V. Підсумковий контроль**

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Порядок проведення заліку повинен бути визначений у силабусі.

#### **VI. Шкала оцінювання**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано (необхідне перескладання)

## **VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси**

### ***Основна***

1. Гавкалова, М. В. Грузд, Т. А. Власенко, В. І. Мельник, Г. М. Шумська. Управління проектно-орієнтованими організаціями : навч. посібн. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 505 с.

2. Жаліло Я. А. Проблеми формування інклюзивного розвитку регіонів України в умовах європейської інтеграції. Регіональна економіка. 2018. №3(89). С. 10-20. URL: [http://re.gov.ua/doi/re2018.03.010\\_u.php](http://re.gov.ua/doi/re2018.03.010_u.php).

3. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.12.2019).

4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року: проект постанови Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-zgromadskisty/ueproekt-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-derzhavnoyistrategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku/>.

5. Волошин І. Реалізація малозабезпеченими права на соціальне обслуговування. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 6. С. 103–108. 4. Гаділія Т.Е. Міжнародні соціальні стандарти: теоретико-правовий аспект / Законотворчість, правовладдя та справедливність у демократичній державі : матеріали Міжнар. науково-практичної конференції 18.06.2020 р. URL: [https://legalactivity.com.ua/index.php?option=com\\_content&view=article&id=2166%3A31520-21&catid=266%3A3-062020&Itemid=328&lang](https://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2166%3A31520-21&catid=266%3A3-062020&Itemid=328&lang).

6. Галушко О.І. Гідний рівень соціального забезпечення осіб в Україні: проблеми законодавчого понятійного апарату. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2022. Том 2. № 73. С. 12–17.

7. Наливайко Л.Р., Степаненко К.В. Міжнародно-правові стандарти прав людини : навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.

8. Incera, AC Universities, students and regional economies: a symbiotic relationship?. Regional studies., 2021.

9. Henrysson, M. The Role of Institutions in Creating Circular Economy Pathways for Regional Development. Journal of environment & development. Volume30, Issue2, 2021. Page149-171

### ***Інформаційні ресурси***

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuiv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
4. Державна служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>